

[Undervisningsministeren.]

til eksamenslæsning. Landsbyskolens forhold kan ikke indrettes tilfredsstillende, d. v. s. som en skole, der hviler i sig selv, så længe en skoleform af en anden type trækker børnene bort fra denne landsbyskole og forstyrrer den harmoniske udvikling af skolevæsenet i sognet, som det er meget værdifuldt at værne om.

Det må dog formentlig fra alle sider kunne erkendes som en afgjort fordel ved en nyordning, at vilkårene for børnenes adgang til eksamenslæsning bliver ens for by og land, og at dette sker, uden at der slækkes på eksamenskravene.

Med hensyn til det 8. skoleår mener jeg, at tiden endnu ikke er inde til gennemførelse af en lovændring, hvorefter det 8. skoleår bliver obligatorisk for børnene. Det bedste, man i øjeblikket kan gøre, vil efter min mening være at styrke det 8. skoleår ved bestemmelser som dem, der er optaget i lovforslaget, hvorved man både forbedrer børnenes muligheder for at fortsætte skolegangen i det 8. skoleår og giver kommunerne særlig støtte til tilvejebringelse af de hertil fornødne klasselokaler.

Selv om teknikerkommissionen endnu ikke har afsluttet sit arbejde, vil jeg i forbindelse med omtalen af det 8. skoleår dog gerne nævne denne kommissions arbejde med spørgsmålet om oprettelse af en teknisk forberedelseseksamen, d. v. s. en adgangseksamen til undervisningsanstalter, der uddanner tekniske assistenter, industri-laboranter, elektroteknikere, tekstilteknikere og maskinteknikere m. v. Der synes at være gode muligheder for, at en del af undervisningen med henblik på en sådan teknisk forberedelseseksamen vil kunne gives i det frivillige 8. skoleår i hovedskolen og fortsættes på kursus eller i aftenskoler. Den eksamensfri skole efter det 14. år må have et perspektiv, et mål at stile imod, hvad denne undervisning hidtil har savnet i sammenligning med eksamensskolen.

Jeg mener i øvrigt, at man ved tilrettelæggelsen af det 8. skoleår og den fortsættelsesundervisning, der knyttes dertil, ikke i for udpræget grad og ikke alene skal lægge vægt på det faglige og specielle, men også skal sørge for, at den alment betonedede undervisning får en plads i disse skoler.

Jeg havde oprindeligt tænkt i lovforslaget at optage nogle bestemmelser vedrørende ansættelse af lærere, der har fået deres uddannelse på Ollerup 4-årige lærerskole. Det kan vel nu siges at være godtgjort, at der fra denne lærerskole er udgået mange særdeles brugbare lærerkræfter, som gør god fyldest i skolearbejdet, og at det var naturligt, om der kunne findes en ordning, så disse lærere, uden at der skulle dispenseres i det enkelte tilfælde, kunne ansættes i den offentlige skole. Der kan være flere veje at gå, men for ikke på forhånd at fæstne sig til en bestemt løsning har jeg anset det for mest formålstjenligt at drøfte hele spørgsmålet med det folketingsudvalg, som formentlig nu vil blive nedsat.

Under forhåndsomtalen af skolelovsforslagene har det fra flere sider været fremhævet, at der må foretages en undersøgelse af de økonomiske konsekvenser af en gennemførelse af forslagene. Hertil vil jeg gerne sige, at jeg ikke mener, at selve de foreslåede ændringer af skolens struktur vil medføre merudgifter af væsentlig betydning. De udgifter, der vil komme, vil først og fremmest være de samme, som alligevel vil være nødvendige til gennemførelsen af folkeskoleloven af 1937. Naturligvis vil det medføre udgifter herudover at indføre undervisning i sprog og matematik i de øverste hovedskoleklasser på landet og at styrke det frivillige 8. skoleår og indrette realafdelinger i tilslutning til landsbyskolen, men alle her i tinget er jo enige om, at disse forbedringer bør gennemføres, så man bør ikke af denne grund forhale løsningen af denne vigtige sag. For byskolens vedkommende kan jeg ikke se, at de foreslåede strukturændringer vil kunne medføre merudgifter. Derimod vil den foreslåede nedsættelse af det maksimale elevtal i klasserne såvel i skolerne på landet som i byskolerne selvfølgelig betyde en merudgift, men der er jo fra alle sider enighed om, at en nedsættelse af elevtallet i klasserne bør ske, og spørgsmålet vedrører heller ikke selve skolens struktur.

Løsningen af spørgsmålet om skolevæsenets fremtidige ordning, som nu er blevet debatteret i flere år, og som er blevet behandlet indgående af folketingsudvalg i de sidste 2 folketingsår, bør nu komme. Landkommunerne må have sikker-